

**ԼԻԼԻ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ
ՎՈԿԱԼԻԶԵՐԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌԵ
ԳՈՐԾԵՐՎԱԾՈՒՄ**

**ЛИЛИ МАРКОСЯН
ВОКАЛИЗЫ В ПРОЦЕССЕ
ОБУЧЕНИЯ**

**LILI MARKOSYAN
VOCALISES IN THE
STUDYING**

ԵՊՀ հրատարակություն
YSC Publishing house Издательство ЕГК

9 789939 802329

ԼԻԼԻ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ
ЛИЛИ МАРКОСЯН
LILI MARKOSYAN

ՎՈԿԱԼԻԶՆԵՐՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԵՆԹԱՑՈՒՄ
ВОКАЛИЗЫ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ
VOCALISES IN THE STUDYING

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊԿ հրատարակչություն
2023

ЕРЕВАН
Издательство ЕГК
2023

YEREVAN
Publishing House YSC
2023

ՀՏԴ 784.94(07)
Գ.Ա.Դ 85.943ց7
Մ 371

Հաստատված է՝
ԵՊԿ գիտական խորհրդի կողմից
Երաշխավորված է՝
Ակադեմիական երգեցողության ամբիոնի կողմից

Գրախսներ՝ ԵՊԿ պրոֆեսոր, ՀՀ ժողովրդական արտիստ ՕԼ.ԳԱ ԳԱՐԱՅԱՆ
ԵՊԿ պրոֆեսոր, ՀՀ վաստակավոր արտիստ ԿՈՆՍԱՆՏԻՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ
ԵՊԿ լոցենտ՝ ՀՀ վաստակավոր արտիստ ՀԱՅԱԳՈՐԾՅԱՆ

Մարկոսյան Լիլի Հենրիկի
Մ 371 Վոկալիզներն ուսուցման գործընթացում / Լիլի Հենրիկի Մարկոսյան.- Եր.: ԵՊԿ
հրատարակչություն, 2023.- 28 էջ:

Սույն ուսումնամեթոդական ձեռնարկը ներառել է Ֆրանց Աբրի, Գաետան Զեյդլի, Ջուզեպ Կոնչետի վոկալիզները, որոնք ընդգրկված են «Ակադեմիական երգեցողության» մասնագիտացման դասընթացի երկացանկում:

Ուսումնամեթոդական ձեռնարկը նախատեսված է երաժշտական ԲՈՒՀ-երի և քոլեզների դասախոսների և ուսանողների համար:

Маркосян Лили Генриховна

Вокализы в процессе обучения / Лили Генриковна Маркосян. - Ер.: Издательство ЕГК,
2023. - 28 с.

Данное учебно-методическое пособие составлено на основе вокализов Франца Абта, Гаэтано Зейдлера и Джузеппе Конконе, включенных в педагогический репертуар вокалистов.

Сборник рекомендуется педагогам по вокалу и учащимся музыкальных ВУЗов и колледжей.

Markosyan Lili Henrik

Vocalises in the Teaching Process / Lili Henrik Markosyan. - Yer.: YSC Publishing House,
2023. - 28 p.

This methodological manual comprises Franz Abt's, Gaetano Zeidler's, Giuseppe Concone's vocalises as part of the repertoire of the specialization course "Academic Singing".

The manual is intended for professors and students of musical universities and colleges.

ISBN 978-9939-802-32-9
ISMN 979-0-801602-46-6

ՀՏԴ 784.94(07)
Գ.Ա.Դ 85.943ց7

ԿԱԶՄՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ

Չայնի մշակման սկզբնական շրջանում կարևոր և անհրաժեշտ է վոկալ տեխնիկական հմտությունների ձեռքբերումը հետագայում ավելի բարդ ստեղծագործությունները հաղթահարելու համար:

Մամկանական պրակտիկայում մեծ տարածում ստացած վոկալիզի ժանրը կարևոր նշանակություն ունի երիտասարդ երգչի դաստիարակման գործում:

Քայնի որ հիմնականում կոնսերվատորիա ընդունվում են 17-18 տարեկան ուսանողներ, խորհուրդ է տրվում շատ վոկալիզներ երգել, ճայնը միջին ռեգիստրում ամրացնելու և դիաֆազոնն ընդլայնելու, հավասարեցնելու, ավելի ճկուն և կանոնիկ երգեցողության համար: Այս վոկալիզների օրինակները ուսանողներին օգնելու են կատարողական տեխնիկական ունակություններ ձեռք բերելու, ճայնի դրվագներ, հնարավորին շափով հավասար հնչողությունը, հետագայում հեշտ յուրացնելու համար՝ արիաներ, ռոմանսներ և այլ ժանրերի ստեղծագործություններ:

Դաշնամուրային նվազակցությունը նույնպես կարևոր նշանակություն ունի սկսնակ երգիչ-կատարողի կրթության գործում և զարգացնում է անսամբլային կատարման ժամանակ միմյանց լսելու ունակությունը:

Учитывая, что в консерваторию в основном поступают в 17-18 лет, учащимся рекомендуется петь много вокализов для постановки голоса, укрепления голоса в среднем регистре, расширения диапазона, ровного звучания во всех регистрах, а также развития кантиленного пения. Данные упражнения помогут достичь ровного звучания и имеют цель в дальнейшем облегчить освоение романсов, арий, а также произведений других жанров.

В воспитании начинающего певца не менее важное значение имеет наличие фортепианного аккомпанемента, который развивает навык ансамблевого музенирования, умение слушать партнера.

Considering the fact that the students are enrolled in conservatory programs mainly at the age of 17-18, students are encouraged to perform various vocalises in order to strengthen their voices in the middle register, expand the range, achieve well-balanced sounding in all registers, as well as develop cantilational singing. These exercises will help to achieve a well-balanced sounding and will aim to further facilitate the mastery of romances, arias, as well as works of other genres.

Incorporating piano accompaniment in the education of beginner singers is also crucial in developing ensemble skills and fostering the ability to hear the musical partner.

Ըստ ուսումնական ծրագրի, առաջին տարիներից սկսած վոկալիզմերի միջոցով սովորել (երգեցողություն առանց բառերի) կամ նախընտրած հնչյունով կատարել երաժշտության պահանջմերը՝ ձայնի միջոցով արտահայտելով երաժշտության միտքն ու ոճը: Վոկալիզմերի միջոցով զարգանում է երգչի կանոնի և կատարողականությունը, որի շնորհիվ լսելի, հասկանալի է դառնում ձայնի տեմբրը, ըստ որի էլ ընտրվում է հետագա ծրագրը:

Այս և նմանատիպ վոկալիզմերի հիման վրա ուսանողները սովորում են երգել, որպեսզի բարձրածայն (ֆորտիսիմո) երգեցողություն չինի, երգեցողությունը չնմանվի բղավոցի, ճողի: Պետք է հետևել, որպեսզի ձայնավորների և բաղածայնների արտաքերման ժամանակ հնչերանգային հավասարությունը, միանման և հստակ լինի: Այն նպաստելու է նույը ձայնով սահուն երաժշտական ամբողջական կազմակերպված միտք արտահայտելուն: Վոկալիզմերի վարժությունների կատարումները օգնում են զարգացնել ձայնի շարժունակությանը, շնչառության ամրապնդմանը, դիապազոնի ընդլայնմանը:

Սովորել շնչառությունը հավասար բաշխել համապատասխան ֆրազմերի, պաուզաների (դադարների) նաև ինտերվալների սահուն արտաքերմանը:

Վոկալիզմերը, ուսանողները (կամ աշակերտները) սկզբնական շրջանում կարող են կատարել միաձայն կամ նոտաների անվանումներով:

Առաջարկվող վոկալիզմերի օրինակ են՝ Ֆրանց Աբթի N 1, N 2, N 3 վոկալիզմերը (1.), որոնք գրված են բոլոր ձայների համար: Այս վոկալիզմերը նպաստում են բոլոր ձայների միջին դիապազոնի ամրապնդմանը: Նոտաների անվանումներով երգել սահուն լեզատո, որպեսզի մեղեղին հասկանալի արտահայտի ինտոնացիոն շատ հստակ ու մաքուր լինի:

Օրինակ N 1 վոկալիզը գրված է սոպրանոյի և տենորի համար (4.): Պետք է երգել Moderato (չափավոր) տեմպում, մաքուր հնչողությամբ կարևորելով ձայնավորների հավասար արտաքերումը և բաղածայնների հստակ արտասանությունը: Այս վոկալիզն օգտակար է ձայնի միջին դիապազոնի ներքեւ և կենտրոնական հնչյունների ամրապնդման համար:

Ֆրանց Աբթ

Moderato.

1.

Օրինակ N 2-րդ վոկալիզը ձայնի դիապազոնի միջին ռեգիստրի ամրապնդման համար է: Գրված է (Andante ժամանակաշաբթ տեմպում: Խորհուրդ է տրվում ուշադրություն դարձնել մեծ տևողություն ունեցող հնչյունների ինտոնացիոն բարձրությամբ: Այն զարգացնում է շնչառությունը:

Ֆրանց Արք

2.

Andante.

sol la si do , do si la sol , fa sol fa

mi re mi fa sol sol la si do do

re do si la sol la sol fa sol fa mi fa mi re mi re

Օրինակ N 3-րդ վոկալիզը երգել (Andante ժամանակաշաբթ տեմպում, մեղեղին երգել սահուն, լեզատոն, հետևել շնչառությամբ, 5-րդ տակտի նոտայի շեշտը կարևորելով, մեղեղին երգել լեզատոն: Յաջորդիվ կողմել նույնությամբ: Վոկալիզը օգտակար է ցածր և միջին ռեգիստրի հնչյունները կատարել՝ միևնույն տեմբրում, ամուլ շնչի հիմքով:

Ֆրանց Արք

3.

Andante.

sol fa sol la sol re si la si do si sol

re sol si la re sol fa mi re

Օդիմակ N 5 վոկալիզը գրված է սոպրանոյի համար: Այն պետք է կատարել (Andante տևանդադաղ տեմպով): Վոկալիզն սկսվում է II օկտավայի ռե նոտայից, կատարել հետևելով շնչառությանը, ամուր պահելով ստոժանին, պահպանելով հնջյունների բարձրությունը: Զայնավորները երգել՝ սահեցնելով կարծես մեկը մյուսի մեջ և պահպանել հնջյունի բացարձակ բարձրությունը:

Ֆրանց Արք

Andante.

5.

Վոկալիզ N 8-րդը գրված է սոպրանոյի համար, թեթև շարժումով մեղեղին պարզ է: Ակսվում է ॥ օկտավավայի ռե նոտայից, արմիրամեշտ է երգել մաքուր, գլխային ձայնով, շնչառությամբ՝ ամուր պահելով նաև ստոծամու մկանները: ॥ տակտի սի ՚ - ֆա ինտերվալը երգել՝ պահելով բարձրությունը: ॥ օկտավավայի մի նոտայից մինչև IV տակտի վերջը, պահել դո հնչյունի բարձրությունը: IX տակտից սկսած ֆա-դո-սի-լա-սի լեզատոնն ազատ և լայնաշունչ երգել (ֆա-դո): Երգելիս տակտերի սկզբում շնչառության բաշխումը կազմակերպել այնպես, որ, երաժշտական ֆորմները սահուն ավարտվեն և հետևել ինտոնացիային:

Ֆրանց Առք

Andantino.

8.

Հաջորդ օրինակը Գաետանո Զեյդլերի ժողովածուի | մասից N 1 վոկալիզն է (2.):

Օրինակը շատ մեղեղային է: Այն օգնում է մեղեղու միջոցով ձայնի վատահ տիրապետմամբ լեցատոն երգելուն: Շունչը փափուկ պահելով մեղեղին սահուն կատարել: Զայնավորով երգել՝ նոտաների տևողությունները և հստակ կատարել ռիթմիկ պատկերը՝ ընդգծելով ռիթմիկ փոփոխությունները (13-րդ տակտից սկսած), քորեյ և յանք ֆրազները: Առաջարկում ենք 20-րդ տակտից սկսած երաժշտական միտքը շեշտադրումներով կատարել: Վերընթաց և վարընթաց մեղեղին երգել գլխային և կրծքային հնչեղությամբ, հավասարությունը պահելով:

Գաետանո Զեյդլեր

1

Andante

N 2 Վոկալիզը գրված է բարձր վերին տիսիտուրայում, սկսվում է | օկտավավայի ֆա-ից: Այն պետք է կատարել ազատ, հետևել հնչյունների բարձրությանը, անհրաժեշտ է միատարր ձայնարտարերում: Սույն վոկալիզը կամրապնդի նաև ռիթմի զգացողությունը:

Օրինակ՝ երգել ու վանկով՝ կլոր արտարերման՝ ազատ: Միջին մասից՝ 17-րդ տակտից սկսած, հնչեցնել ձայնավորն ըստ հնչյունի բարձրության, հստակ ռիթմով և բաղաձայնի պարզ արտարերմանը:

Գանտանո Զեյդեր

Andantino

2.

Նույն հեղինակի շարքից են N 3, N 4, N 5 վոկալիզմերը, որոնք գրված են բարձր սոպրանոյի համար: N 3-ի առաջին հատվածը բավականին պարզ է՝ երկու քառորդ չափով: Առաջարկվում է երգել թերեւ, արագ և զգացմունքային: Վոկալիզի մեղեղիում լեզատոն երգել սահուն, լայն փափուկ շնչով, ինտոնացիոն մաքրությանը հետևել այն տակտերում, որտեղ ստակատոններ կան, կտրուկ ոիթմիկ երգել: 17-րդ տակտից հետևել երաժշտության դիմամիկ զարգացմանը՝ 18-րդ տակտի սինթոն ու ֆա հնչյունները կարևորելով: Երկրորդ անգամ կրկնելով թեման՝ 25-րդ տակտից երգել վերընթաց, հասցնել ֆորտեի ֆա նոտան (28-րդ տակտ):

Գանտանո Զեյդեր

Allegretto mosso

3.

p sempre legato e cresc.

f

p

cresc.

f

mf

p

pp

f

p

pp

f

p

pp

p

rall.

pp

p

ff

p

p

pp

a tempo

f

p

f legato

Ն 4 վոկալիզը գրված է սոպրանոյի համար, *Largo* (շատ դանդաղ, լայն) տեմպով:

Օղինակն առաջարկում ենք մեղեղային կատարել ա հնչյունով, ազատ, առանց լարումների, լի-
արժեք ձայնով, ինտոնացիայի և ռիթմի հետ միաժամանակ փորձելով արտահայտել երաժշտության
բնույթը ու տրամադրությունը: Օգտակար է կանտիլենայի զարգացման համար:

Գաետանո Զեյդեր

Largo

4.

N 5 վոկալիզը գրված է սոպրանոյի համար, դանդաղ տեմպում:

Օրնակը խորհուրդ ենք տալիս կատարել ա հնչյունով, միացնելով որևէ բաղաձայն (*ռա, մա ...*): Պետք է ուշադրություն դարձնել լեզատոյով սահուն *p* և *f* հնչեղությանը, ինտերվալների ինտոնացիոն մաքրությանը: Ութմիկ փոփոխություններին օգնում է ակորդների նվազակցությունը: Վոկալիզի մեջերու վերընթաց և վարընթաց ինտերվալները պետք է կատարել հանգիստ, շնչառության ամուր հենակետով, հնչյունի բարձրությունը պահպանելով: Կարևոր է ուշադրություն դարձնել թեմաների տոնայնությունների փոփոխություններին:

Գաետանո Զեյդեր

5.

Andante mosso

Օրինակ՝ N 10-ը բարձր սոպրանոյի համար է գրված, վոկալիզն անհրաժեշտ է կատարել Allegretto մասում, պահպող հնչյունից սահուն անցնելով դեպի հաջորդ հնչյունը։ Շատ կարևոր է պահպանել հնչյունի բարձրությունը։ 9-րդ տակտի դո նոտան կրկնելիս երգել լեզատո, պիանոյից զարգացնել կրեշենդոյով, ամուր պահելով ստոծանու մկանները։

Գանտանո Զեյդլեր

Allegretto

10.

dim.
p cresc.

" rall.
p cresc. *pp*

" a tempo
dim.
f

f

II-III կուրսերի ուսանողների համար ընտրել ենք վոկալիզների ժողովածուի 2-րդ մասից 11-րդ համարը, որը գրված է բարձր ձայների համար: Մեր նպատակն է երգել հնչյունի բացարձակ բարձրությունը պահելով գլխային հնչողությունը պահպանելով ինտոնացիոն մաքրությունը: Անհրաժեշտ է անուր պահել միաժամանակ կրծքային և գլխային ձայնի միանման հավասար հնչողությունը: Մեղեդության զարգացման ժամանակ վերընթաց և վարընթաց ինտոնացիաներում պահպանել հնչյունի սահուն լայնաշունչ արտաքերումը: Խորհուրդ է տրվում Վոկալիզը հանձնարարել որոշ չափով վոկալ պատրաստվածություն ունեցող՝ ուսանողներին:

Գաետանո Ձեյղլեր

Andante espressivo

11.

rall.
a tempo
smorz
pp
f

Հաջորդ օրինակները՝ Ձուգեպատճեն Կոնկոնեի վոկալիզներից են (3.): Դրանք նպաստում են ոչ միայն ձայնի ճկունության և շարժունակության ձեռքբերմանը, այլև զարգացնում են տեմպի, ռիթմի զգացողությունը: Ուսանողը ձեռք է բերում ձայնի ճկունություն և ինտոնացիոն մաքրություն, կանոնական կատարողականության հմտություն:

Վոկալիզների հետևյալ օրինակները՝ N 3, N 5, N 9, N 10, N 11 խորհուրդ է տրվում կատարել երգային, գեղեցիկ, հնչյուններն արտաբերելով՝ առանց լարնան, ըստ ձայնի աստիճանների հավասարապես հնչեցնելով ձայնավոր և բաղաձայն հնչյունները:

Ձուգեպատճեն Կոնկոն

Andante con moto (♩ = 92)

3

N 5 Վոկալիզը սոպրանոյի համար է գրված: Այն պետք է երգել լեզատո, վերընթաց և վարընթաց ինտերվալներ երգելիս հետևելով շնչառության ուղղությանը: Պետք է ինտերվալները հնչյունից հնչյուն սահուն երգել փափուկ, խնայողաբար օգտագործելով շունչը օր. սի¹-ռե²-լա¹: Շատ կարևոր է հետևել դաշնամուրի նվազակցությանը, հարմոնիային և մեղեդու ծորուն միտքը հասցնել ավարտին, պահպանելով ձայնի միատարրությունը:

Զուգեպատե Կոնկոնե

Moderato (♩ = 104)

5

A musical score for two voices (Soprano and Alto) and piano. The score consists of six systems of music, each starting with a treble clef and a key signature of one sharp. The vocal parts are in parentheses. The piano part is on the bass staff.

- System 1:** Dynamics: **f**, **p**. The piano part has a sustained note.
- System 2:** Dynamics: **pp**, **pp**. The piano part has a sustained note.
- System 3:** Dynamics: **p**.
- System 4:** Dynamics: **v**, **v**.
- System 5:** Dynamics: **p**.
- System 6:** Dynamics: **rall.**

The vocal parts include several slurs and grace notes. The piano part features eighth-note patterns and sustained notes.

Խորհուրդ է տրվում N 10 վոկալիզը երգել ու հնչյունով, սահուն, թեթև։ Յարկավոր է ուշադրություն դարձնել դինամիկ նշաններին, կատարել մաքուր հնչերանգով։ Մեկ լիգայով միացված հնչյունները երգել կապակցված՝ ձայնավորով, երկարաձիգ, արտահայտիչ։

Բարձր սովորանոյի համար

Զուգեպապե Կոմկոմե

Allegro moderato assai (♩=104)

Առաջարկում ենք N 11 վոկալիզը (5.) երգել նոտաների անվանումներով (սի, յա, սոլ, սոլ, սոլ, ռե...) ուշադրություն դարձնել մի քանի հնչյունները կատարել մեկ վանկով, արտահայտիչ լեզատո: Պետք է ոիթմիկ փոփոխություններին, օրինակ 9-րդ, 10-րդ տակտերում սի հնչյունն արտաբերելիս տևողությունը պահպանել հստակ, արագ, կարճ, 2-րդ սի հնչյունը՝ երկարածից: Մեղեդու պահպող նոտաները նպաստում են շնչառության զարգացմանը:

Սոպրանոյի համար

Զուգեպպե Կոնկոնե

Cantabile (♩ = 88)

11

Musical score for three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The score consists of five systems of music.

System 1: Treble staff: Dynamics: *pp*, *cresc.*, *ff*, *p*, *cresc.*, *mf*. Alto staff: Dynamics: *p*. Bass staff: Dynamics: *p*.

System 2: Treble staff: Dynamics: *p*. Alto staff: Dynamics: *p*. Bass staff: Dynamics: *p*.

System 3: Treble staff: Dynamics: *p*. Alto staff: Dynamics: *p*. Bass staff: Dynamics: *p*.

System 4: Treble staff: Dynamics: *p*. Alto staff: Dynamics: *p*. Bass staff: Dynamics: *p*.

System 5: Treble staff: Dynamics: *p*. Alto staff: Dynamics: *p*. Bass staff: Dynamics: *p*.

Հաջորդ օրինակը Գ. Զեյդերի ժողովածուի Ⅱ մասից է (6.): № 16-րդ վոկալիզը մեղեղային է: Պետք է տեսիտուրային բարձրությունը պահպանել՝ շատ հստակ գլխայինի և միջին ռեգիստրի հավասար հնչողությամբ: Ինտերվալները վարդնթաց և վերընթաց գլխային ձայնով երգելիս, անհրաժեշտ է բարձրությունը պահել այնպես, որ ինտերվալի հիմքի ինտոնացիոն բարձրությունը չփոխվի:

Սոպրանոյի համար

Գաետանո Զեյդեր

Larghetto espressivo

16.

The musical score for soprano vocal part (16.) is presented in eight staves. The tempo is marked as *Larghetto espressivo*. The key signature is four flats. The vocal line is supported by piano accompaniment. The vocal part features sustained notes and rhythmic patterns, with dynamic markings like *p*, *f*, and *sforzando* (*sf*). Measure numbers 1 through 8 are indicated above each staff.

Ն 14-րդ վոկալիզը սոպրանոյի բարձր տեսհտուրայի համար է: Պետք է պահպանել ռիթմիկ պատկերները՝ հետևել ռիթմիկ ակտիվությանը, մեղեդային գծին: Յուրաքանչյուր ֆրազի մուտքում, հստակ երգել հնչյունի բարձրությունը, հետևել հնտոնացիոն մաքրությանը: Միջին մասում ռիթմիկ ստակատոնները երգել կտրուկ, վերընթաց ինտերվալները՝ լեզատո:

Գանտանո Չեյդեր

Molto moderato

14.

Օրինակ N 15-ը նախատեսված է սոպրանոյի համար: Վոկալիզը գրված է ստակատոյով: Այն երգելիս կօգնի զգալ ստոձանու աշխատանքը: Պետք է երգել ճկուն, թեթև՝ ամուր հենվելով որովայնի՝ ստոձանու հենման կետին, երկար շնչառության ուղղությունը պահելով, ըստ հնչյունի բարձրության: Պետք է աշխատել *Allegretto* տեմպում, հասնել գեղեցիկ մեղեդային երգեցողության:

Գանտամո Զեյդեր

Allegretto

15.

Բոլոր վոկալիզմերն ել կարելի է ընտրել ծայնին հարմար տոնայնություններում՝ դասախոսի հայեցողությամբ:

Այս և նմանատիպ վոկալիզմերը, դաշնամուրի նվագակցությամբ օգնում են երաժշտության անսամբլային կատարմանը:

Այսպիսով, ուսուցման ընթացքում վոկալիզմերով ծայնի մշակումը սկզբնական փուլում օգնում է ձեռք բերելու երգչական տեխնիկական ճկունություն, ծայնարտաքերման հավասար տեմբրային հընչողություն, ծայնածավալի ընդլայնում, հետագայում ստեղծագործությունները հեշտ թեթև տիրապետելու համար:

Երբեմն վոկալիզի ձևով են գրվում համերգային կատարման համար նախատեսված վիրտուոզ պիեսներ, որոնք կարող են կատարել արդեն կայացած երգիչները:

Այդպիսի օրինակներից են՝ Սերգեյ Ռախմանինովի «Վոկալիզը», Ռեյնգոլդ Գլիերի «Կոնցերտը ծայնի և նվագախմբի համար», Առնո Բաբաջանյանի «Վոկալիզը» ծայնի և նվագախմբի համար, Ռոբերտ Պետրոսյանի «Վոկալիզը» ծայնի և դաշնամուրի համար և այլն:

Ուսումնամեթոդական ձեռնարկը կազմելիս հիմնվել ենք մասնագիտական, մեթոդական, համապատասխան գրականության վրա. Ֆրանց Աբթ, Երգեցողության ձեռնարկ ցածր ծայների համար (ռուսերեն լեզվով, ձեռնարկը առկա է բոլոր ծայների համար), Գաետանո Ջեյլեր՝ «Վոկալիզմեր. Երգելու արվեստը, 40 մեղեղի բարձր ծայնի համար» (ռուսերեն լեզվով), Զուզեպպե Կոնկոնե «Վոկալիզմերի ընտրանի բարձր ծայնի համար դաշնամուրի նվագակցությամբ» (ռուսերեն լեզվով):

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. *Абт Франц*, Школа пения для низких голосов., Избранные упражнения М.: Музыка, 1965 г.
2. *Зейдлер Г.*, Вокализ. Искусство пения 40 мелодий для высокого голоса, М.: Музгиз 1964 г.
3. Конконе Дж., Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано, М.: Музыка, 1984 г.
4. Вокальный Архив Александра Кондакова Абт Франц часть 3, notarhiv.ru/vokal.html Դիտման ամսաթիվ՝ 30. 08. 2021 թ. ժամը՝ 14. 40:
5. Конконе Дж., [/www.notarhiv.ru/vokal.html](http://www.notarhiv.ru/vokal.html) Դիտման ամսաթիվ՝ 30. 08. 2021 թ. ժամը՝ 18. 35:
6. Зейдлер Г., часть 1, Из нотного архива России. notarhiv.ru/vokal.html Դիտման ամսաթիվ՝ 30. 08. 2021 թ., ժամը՝ 14. 50:

ԼԻԼԻ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ
ЛИЛИ МАРКОСЯН
LILI MARKOSYAN

ՎՈԿԱԼԻԶՆԵՐՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԵՆԹԱՑՈՒՄ
ВОКАЛИЗЫ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ
VOCALISES IN THE STUDYING

Պատասխանատու և մասնագիտական խմբագիր՝ ԳՈՀԱՐ ԿԱՌԵՆԻ ՇԱԳՈՅԱՆ
Գիտական խմբագիր՝ ԾՂՎԻՆԱՐ ՀՐԱՅՐԻ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ
Գեղարվեստական խմբագիր և ձեռավորող՝ ԳՈՀԱՐ ՎԻԼԵՆԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Չափսը՝ 60x84 1/8: Թուղթը՝ օֆսեթ,
3,5 տպագրական մամուլ
Տպաքանակ՝ 101 օրինակ:
Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա
«ԵՊԿ հրատարակչություն»
ՀՀ, ք. Երևան, Մարկ Գրիգորյան 2
Հեռ.՝ + 37410 523993+118, + 37455 002162
E-mail: YSCPublishingHouse@gmail.com

Տպագրվել է «Գևորգ և Յրայր» ՍՊԸ տպարանում: